

DEBRECZENI HIRLAP

Előfizetési árak: Egész évre 10 frt., félévre 5 [frt., negyedévre
2 frt 50 kr., egy hóra 1 frt.

Megjelenik mindennap,
vasárnap kivételével.

A szerkesztését felelős

Kutasi Imre

kiadó s laptulajdonos

Szerkesztőség Nagy-Várud-utca 2087. sz. Gáll-ház (emelet)

Kiadóhivatal Nagy-Várud-utca 2087. sz. Gáll-ház (földszint)

Hirdetések a legmérsékeltebb árszámítás mellett vétetnek fel

Egyes szám 4 kr.

Világosságot!

Debreczen, február 6.

Tegnapelőtt nyújtották át a disszidens
hírvivők a miniszterelnöknek az ellenzék
válaszjegyzékét. Ez a válaszjegyzék, melyet
Horánszky fogalmazott, már két nap óta
készen van. A békebizottság azt elfogadta
s még ugyanaznap közölte annak tartal-
mát a disszidensek vezérével: Szilágyi
Dezsővel, a kit a konferenciára meghívtak.

Ugy volt, hogy a miniszterelnök ki-
válnalmaira adott e választatot tegnap
délután adják át. Ez azonban nem tör-
tént meg s Szilágyiék csak tegnap dél-
után juttatták annak tartalmát a minisz-
terelnök és Lukács pénzügyminiszter tudó-
mására.

Ez a huza-vona kissé feltűnő. Ugy
látszik, hogy a választat formáján, mely
eredetileg ultimátum jellegével bírt, simi-
tottak. Ez azonban nem sokat jelent. Ha
a tartalom olyan, mely a béketárgyaláso-
kat kizárja, azt a szeledebb forma nem
teszi jobbá.

De hát úgy látszik, nem akarják még
kimondani az utolsó szót, ezt a kormány-
nak tartják fenn, már csak azért is, hogy
a szakításért, illetőleg a béke meghiusulá-
sáért vató ódiunot, a mennyire lehet, leg-
alább formailag a kormányra hárítsák.

Erre a taktikázásra nem sokat he-
derítünk.

Sokkal fontosabb kérdés az, hogy en-
nek a sok bujóságnak és alakoskodásnak

egyszer már vége legyen. Immár hetek
óta tart az a játék, hogy míg bent a
parlamentben a technikai obstrukció unal-
ma terjeng, azalatt a képviselőház első
emeleti helyiségében az ellenzék pártjaiból
alakult békebizottság tárgyal zárt ajtó
mögött s titkolódik — a mennyire lehet

Nagyon furcsa dolog, hogy a titok-
tartás fogadalmá alatt konferenciázó ki-
küldöttek nem tudták a titkot megőrizni,
illetőleg fogadalmukat megtartani. Az el-
lenzék s főleg az obstrukció lapjai nap-
nap mellett közöltek az ülések lefolyásáról
s a tárgyalások eredményéről tudósításo-
kat. Lehet, hogy e tudósítások hézagosa-
k s nem felelnek meg mindenben a papirra
vetett megállapodásoknak. Lehet, hogy
tendenciózusan színezték ki bizonyos dol-
dokat, de tény, hogy e tendenciózus és
hiányos tudósításokra van utalva ma az
ország közvéleménye, mely a leglázasabb
érdeklődéssel várja, hogy mi az, a mit
abban a békebizottságban kotyvasztanak
az ő számlájára.

Az aktákat akarja ismerni az ország,
hogy immár megalkossa a maga vélemé-
nyét, hogy kit terhel a felelősség a mai
állapotokért, kik akarják igazán a békét
s kik azok, a kik annak útjába a szemé-
lyes bosszu és gyűlölet torlaszait emelték?

Ennek a titkolódzásnak végét kell
szakítani már csak azért is, mert a sza-
badelpárt organumai respektálták a ti-
toktartás fogadalmát s a tárgyalásokról
és megállapodásokról semmit sem közöltek.

A közönség ennél fogva csakis az
obstrukció lapjainak egyoldalú informá-
cióira van utalva.

Ebből nem láthat tisztán. Hogy fo-
gadhatná el azt bitelesnek, mikor látja,
hogy az ellenzék delegáltjai között vannak
olyanok, kik bent ülnek a tanácskozó-
teremben s csinálják a békét, a lapjaikban
pedig oly hangon írják, mely mindenre
lehet inkább alkalmas, mint a béke elő-
mozdítására.

A mikor a kétszínűségnek és alatto
mosságnak ilyen példái állanak a nagykö-
zönség előtt; mikor hetek óta látja a foly-
tonos ingadozást, mely a béke tanácsko-
zásokat jellemzi: mikor azt látja, hogy
hol jobbra, hol balra dől a béke mérlege;
mikor azt ujságolják neki a titoktartás fo-
gadalmát nem respektáló ellenzéki lapok
hogy ma elvi kérdések zátonyán akadtak
fenn, holnap meg személyi garanciák
sziklájára vetődött a béke hajója, egyszó-
val a hetek óta tartó s minden irányban
megnyilatkozó bizonytalanság után végre
joga van talán a nagy közönségnek is
megtudni, még pedig teljes és hivatalos
formában, hogy miben áll a béketárgya-
lások lényege s mi az eredménye.

A hivatalos akták nyilvánosságra való
hozatalát követeljük, hogy lássa az ország
s megalkothassa a maga véleményét em-
berekről és cselekedeteiről. A titoktartás
félíg álarozos komédiájából elég volt. Vi-
lágosságot kérünk!

A DEBRECZENI HIRLAP TÁRCZÁJA

PIROS RÓZSA LEVELE,

Piros rózs levele,
Nekem jutott a fele,
De én bizony nem törődöm ma vele —
Ha rózsá kell, van nekem,
Itt pirul a keblemen.
Édes rózsám, piros rózsám, mindenem.

Piros rózsá tövise,
Nem kérdelem, hogy hegyes-e,
S ha megszur is, ne sajnáljon senki se.
Csak hadd fájjon, de nagyon,
Mert van rá egy balzsamom
S arra én már oly epedve szomjazom!

Bérczy Ákos.

Czédula az ajtón.

Hát egyszerre csak csöndes lesz a kis
lakás.

Fény elmosódik benne, zaj, vigság kihal
belőle.

Ugy jön ez, mint sugár a sötét bo-
rulat.

Egy komolyképű rendőrbácsi cselekedte

meg az egészet. Belépett komoran: köszönt ün-
nepélyesen.

Igen illedelmes bácsinak látszott. Kér-
dezte hány a gyerek, hány jár azok közül az
iskolába? Aztán elmondta hogy neki is van
apróságja. Még csak egy, de ha isten el nem
fordul tőle a jóságával, idővel tán... No,
persze! Egy gyerek csak fél gyerek. Nincs
is rendén, a hova csak egy szemöt plántál a
golyamadár,

Aztán mit is csinált még a rendőr bácsi?
Igaz! elővette a jegyzőkönyvét. Sok sok min-
den volt írva abba a jegyzőkönyvbe apró be-
tűkkel!

Még a czeruzáját is elővette és írta a
gyerekek neveit sorra rendre egymásután. A
mikoron kifogyott az írivalóbból, egy piros
czédulát húzott ki a zsebéből; azt azután rá-
ragasztotta a konyha ajtóra s erősen lelkére
kötötte a dajka leánynak, hogy az Isten sze-
relméért valamiképen le ne találja kápní on-
nét azt a piros czédulát; mert a főben járó
vétség lenne.

És azóta esendré vált a kis lakás. A
dajkalanynagy megilletődéssel órák hosszat
nézi a piros czédulát s mikor letörül az aj-
tót, a törlést csak a piros czédula sarkáig
cselekszi meg. A nagyobbik leány, aki min-
dig könyökkel járt az ajtónak, most vigyázva

hátrarakja a kezeit. Talán imádságra kul-
csolja össze.

És az emberek jönnek, mennek. Már-
már nyulnak a kilincs után, de egyszerre
csak visszarántják a kezeiket, mintha tű szurta
volna meg.

Nini, — mondják, — piros czédula az
ajtón!

Az a piros czédula, mint valami fenye-
gető, rémes jelenség áll előttük. Lázás gon-
dolata közepette szinte látják, amint kezé-
vel int:

— El innét, el! Beteg van a háznál. —
Ragadós nyavalya lopta ide csiráját. Átszár-
mazik rátok is, — fussatok.

Oh, az emberek féltik a saját bőrüket.
Nem sokat tétováznak.

Megfordulnak s léleketüket is vissza-
fojtva, sietnek a helyről.

Ki a szabadba, a friss levegőre, ahol jól-
lakhatnak az egészséggel, ahol nem kísérti
őket a betegség árnya.

Benn a kis lakásban pedig oltörődötten,
csöndben jár néhány alak.

Alig-alig szólnak egymáshoz, azt is su-
sugva ejtik. Félnék, hogy felébred a beteg,
aki erős láztól gyötörve ott fekszik az —
ágyon.

A helyzetről. Az ellenzék — tudvaievőleg — még szerdán megállapította a békefeltételeket. Tették a nagy felháborodást, hogy így meg úgy, nem lehet béke, mert a kormány feltételei elfogadhatatlanok. De hát szokása az a lobogó tűznek, főleg ha ellenzékiek csinálják, hogy lohad, egyre lohad. Így aztán a feltételeiket csak szombaton adták át Szilágyi Dezsőnek a kormánynak. Báró Bánffy sokáig tanácskozott a diszidensekkel. Ezalatt híre jött a Házba hogy báró Fjérváry Gézát még péntek este 8 óra tájban, rögtön megérkezése után fogadta külön kihallgatáson az uralkodó. Azt mondják, hogy a kihallgatás eredményeképpen jött Bécsből telegramm Széll Kálmánhoz este 9 óratájt, hogy azonnal utazzék el és déln jelenjen meg a király előtt. Széll erre vonatra ült, reggel Bécsben volt s délelőtt híre szerint már kihallgatáson volt ő is a királynál. A gyors egymásutánban bekövetkezett eseményeknek nagy jelentőséget tulajdonítanak az összes politikai körökben. Az ellenzék jó eredményt jósol magának abból a körülményből, hogy Széllt az uralkodóhoz meghívták: örül az ellenzék a Fjérváry utazásának is, mert róla régen azt tartják, hogy egyik legőszi nőtéb hive a békének.

Országgyűlés.

A képviselőház ülése febr. 4 én.

Három napi pihenés után újra megkezdte a t. Ház a tanácsk... bocsánat! Azt nem cselekedte. Folytatták a munkázást.

A korelnök Madarász József 12 óra kor nyitotta meg az ülést s ez egyszer nem tettek észrevételt a jegyzőkönyv ellen. Hátra volt azonban néhány napirend előtti felszólalás kérése és engedélyezése fölötti szavazás.

Hozzá is fogtak a karzat bosszuságára,

Piczi szájacskája mint valami tűz-rózsá olyan.

Az arczára is ki ült a piros kis teste, gömbölyü, formás, szép kis teste egy — forróság.

Egy kis leányka játszik a másik szobában.

A könyvek között turkál.

Egyet kikap a sok közül s mintha csak tudna a betűkhöz, nótát magyaráz ki belőle magának.

Aztán félénken simul meg a tükör ajtó mellett s beszél.

— Édeszanám, én meddőditom a Milticzét. Eldanolom a nótáját:

És zümmögi esőndben, lassan:

Alanylábu tisz báránta
Ne menj a mezőre,
Ne halápjál, szelymesz fűbe,
Beteg leszel tőle...

Az ám! A kis Milticze mintha látna az aranylábu kis báránykát. Ott ugrádozik, ott ficzánkol a réten. Gondos kezek kék szalagcskát kötöttek a nyakára: kakas-csengő csilingel a kék szalagon. Nem fogad szót senkinek a barika, de a Milticze hívogató szavait érti.

— Balita, balita! — Czutrot hoztam, ezutrot.

mely nagy hirtelenséggel kátaforrá változott.

Először a felett szavaztak, hogy Blaskovics képviselőnek megengedjék-e a napirend előtti felszólalást. — A Ház 182 szavazat többséggel nem engedte meg.

Simaferecz kieszett egy interpellációra alkalmas csongrádi történetet s azt oda is intézte a Belügyminiszterhez. Sokat hallották már Simaferecz ez irányú panaszkodását és az ülés szerencsésen véget ért. — Ma tíz órakor ülés volt.

Dreyfus története.

— Legujabb hírek. —

— febr. 6.

A revízió bizottsága nem igen akar eljárni a kieséses eljárás alapján, melyet a semmitörvény büntető tanácsa ellen követnek. Quesnay De Beaurapaire e miatt hazaarulásával vádolta; azt mondja, hogy a büntető tanács kiszolgáltatta a titkos iratesomót a hármasszövetség egyik hatalmának és hogy kevéssel az iratesomó átvétele után tudatták annak tartalmát a hármasszövetségnek egyik ügynökével.

A kormány elhatározta, hogy siettetni fogja a törvény javaslat elfogadását s ha a bizottság még tovább habozik, a plénum előtt való tárgyalását fogja követelni. A kormány ragaszkodik a törvényjavaslat változatlan elfogadásához.

Faure elnök Braysur Marne-ba utazott az az ottani kórház fölszentelésére. Utközben a vincennesi hatóságok üdvözölték. A tépáranoszok üdvözlő beszédére azt mondotta az elnök, hogy boldognak érzi magát, hogy itt is Párisban is és Franciaországban mindenütt konstatálhatja, hogy a hadseregnek csak egy kívánsága van, tudniillik: engedelmesség a törvény iránt és megvédése a hazaszent földjének.

A Havas ügynökségnek jelentik Marseilleből: Midőn Rochefort és barátai elutaztak Algirba, a szállótól a Szajna partig óriási nép tömeg esődült össze. A kocsikra virágokat dobáltak, de közbe köveket is. Verekedés is volt és néhány embert letartóztattak. Két községtanácsos az arezán megsérült.

báltak, de közbe köveket is. Verekedés is volt és néhány embert letartóztattak. Két községtanácsos az arezán megsérült.

Népiskolánk ügyéről.

— Helyiérdek. —

Február 6.

Egyik helybeli lapunk közlelbi számainak egyikében, a helybeli ev. ref. elemi iskolák dolgát megbolygatva, „több érdekelt szülő“ nyílt levelet intézett nt. Mitrovics Gyula ev. ref. lelkészhez, mint az ev. ref. iskolaszék elnökéhez, egy pár orvoslásra váró intézkedés megtétele czeljából.

Ez a teljesen helyes alapon induló és járó levél buzdított fel bennünket, hogy mi is elmondjuk ez ügyben megjegyzéseinket azon reményben, hogy az illetékes körökben észre fogják venni és meg szívelik.

Nekünk első kifogásunk az, hogy a debreczeni ev. ref. elemi iskolákban a tanítás nincsen kellőképpen elenőrizve.

Az iskolaszék érdemes elnöke megjelenik ugyan a tanítótestület elnöke kíséretében évente egyszer minden iskolában, kérdéseket intéznek a növendékekhez s aztán „re bene gesta“ — be van fejezve az ellenőrzés a vizsgáig, a mikor 3 óra alatt minden gyerek felel 7—8 tantárgyból.

Szeretnők, ha ez az ellenőrzés minden hónapban a megtörténék és kiterjednének az eddiginél szélesebb körre. — Így arra, hogy a tanító által feldolgoztatott-e a megfelelő tananyag, minő sikerrel? Hogy tanít a tanító?

Aztán meg szemlélni kellene az iskola termek és udvarok tisztaságát. Megnézni például, hogy mikor, miből mint oltják szomszárjaikat a gyermekek. Az udvar alkalmas-e, elég tiszta-e a gyermekek szórakozására. Be vannak-e ültetve fával, stb.

Hát szersze mind ez időbe, sok időbe

Milticze nem látja a barikát, a selymes rétre sem gondol. Keze ki sem nyulna a virágok után, hogy bokrétaiba szedje azokat az édesanyjának,

Az a piros czédula az ajtón azt jelenti. És haladnak. tűnnek a napok egymásután gyorsan.

A nappalok szomorúak, az éjszakák kétségbejők.

Olyan nyomasztó a esőnd mindenütt. — Csak olykor-olykor hallatszik fel az utcáról egy-egy járókelő kopogása, amint nagy erőfeszítéssel töri magát, hogy átszánkózzék a sikos aszfalton.

Az is elhangzik: Minden elmulik, csak az anyaszív tépelődése nem.

Ah, napról napra, éjről éjre folyton így megy ez!

Ha egy kissé vidámabb színt csal a beteg arczára a javulás, — összekulcsolódik az a két kéz:

— Hála néked, — Istenem!

Meg meg ha valamicskével rosszabbra fordul a sor, az a két könnyező szem keresi a magasságban lakó mindenhatót, a hatalmasat, az erőset, aszszonyok és gyermekek kegyes gyámolát;

— Ne értesd velünk haragodat, én Uram! Én lassan-lassan csak elolvad a földről a hó takaró Meleg lesz nem kell attól tartani, hogy meghül az a vén öreg sárgolyó. Ütközik a

is. Verek a
mbert letartóztattak.
c-s-s az arezán

Ügyéről.

ek. —

Február 6.

közlebbi számai-
ev. ref. elemi isko-
több érdekelt szüle-
Gyula ev.
ev. ref. iskolaszék
sra váró intézkedés

alapon induló és
ennünket, hogy mi
ggyezéseinket azon
kes körökben észre
lik.

unk az, hogy a deb-
olákban a tani-
ó képen el-

s elnöke megjelenik
ke kíséretében évente
kérdéseket intéznek
„re bene gesta“ —
szrés a vizsgáig, a
n gyerek felel 7—8

ellenőrzés mi n-
gtörténnék és kiter-
esebb körre. — Igy
feldolgoztatott-e a
sikeres? Hogy tanít

kellene az iskola
tisztaságát
mikor, miből mint
nekek. Az udvar al-
gyermek szórakozá-
fával, stb.

időbe, sok időbe

barikát, a selymes
ki sem nyulna a vi-
ba szedje azokat az
az ajtón azt jelenti.
napok egymásután

ak, az éjszakák két-

csönd mindenütt. —
tszik fel az utcáról
sa, amint nagy erő-
nogy átszánkózzék a

minden elmulik, csak
em.

ejről éjre folyton így

abb szint esal a be-
összekulcsolódik az

Istenem!
nicskével rosszabbra
önnyező szem keresi
ndenhatót, a hatalma-
és gyermekek ke-

k haragodat, én Uram!
lolvad a földről a hó
kell attól tartani, hogy
sárgolyó. Ütközik a

kerülne, az iskolaszék elnöke saját maga nem
végezheti el, de hát ott van a többi nagy-
tisztelétű ur s a segéd lelkész urak, no meg
az iskolaszék és az egyháztanács nevelés és
tanítástanhoz hivatásszerűen értő számos
tagja, — fel kell őket kérni az ellenőrzésre s
bizonyára jelentékenyen fellendülne elemi ok-
tatásunk ügye, melynek szükségét minden-
oly szakértő, a ki valamikor részt vett az elég-
gésimán lefolytatható évi vizsgákon belátja.

A nagytisztelétű lelkész urak alkothat-
nának magoknak egy egy iskolai kört, —
azokba szakértő látogatókat kérnének fel s
vezetőségük alatt szereznének tapasztalato kat a
tanítás menetéről. Igaz, ezért nem fizetné-
nek mint a vizsgakor való elnöklésért, de meg-
győződhetnének, hogy a valóság, az egyház leg-
magasabb érdekei követelik a legnagyobb
mértvű érdeklődést.

Nem lehet ezt az eljárást sem a tanítók
zaklatásának, sem a tanítás indokolatlan meg-
zavarásának tekinteni. A kik ennek tekinte-
nék egyszerűen tévednek.

Szükségesnek látnók, hogy igazgat-
tani állások szerveztetnének, a mikor
az ügykezelés is de meg az ellenőrzés is kö-
nyebb és a mi fő — szakszerűbb lenne.

Egy és épen ezen cikkünkben nem aka-
runk sokat és mindent elmondani. Most még
csak kétőt említünk fel.

Az egyik az, hogy a gyermekek
egészsége érdekében tessék kipuhatolni,
mikép lehetne a legtisztább ivó vízzel
ellátni őket mert a mostani rendszer — el-
dobandó. K utakat kell furratni és
tisztá poharakról gondoskodni.

És a mit végül hagyunk ne keltsen
semmi nagyobb zajt az.

Szeretnők tudni, hogy az elemi iskolás
gyermeket, mert nem szorítják az isteni
tisztelében való részvételére. Vagy azt
méltoztatnak gondolni, hogy nem ér az az
erőltetés semmit. Akkor mért erőltetik a gim-
názium alsóbb osztályainál?

réten a fűszál, — kékszemű gyöngy ibolyát
véd szeliden árnyéka.

A főkefelöltik a lenge, könnyű tavaszi
ruhát s az enyhébb a szebb népek előhírnő
kétül egyszerre csak megjelenik a tiszta, szüzi
mandolavirág.

Langy szellő himbálja a virágokat. Ha-
rangoz velük.

Miltieze meg mosolyogni kezd A játékaik
kéri — a babát, a pojáczát, hogy összeháza-
sítsa őket.

— Pojácza, szeleted a babát?

— Szeletem.

— Iden szeleted?

— Iden szeletem.

— Hát at'ol neted adom; de medbeczöld
mel medvellet . . .

Aztán csilingelő édes hangon tovább ap-
rózza:

— Édeszanám, timenet. Látom a balit.
Édeszanám isz látja? Ott szalad . . . ni . . .
szól a czendő lajta . . .

És tapsol a kezeivel. Szemei már nem tö-
röttek.

Tiszták, elevenek s a hangja is élesebb,
amint kiált:

Lendől bácsi, lendől bácsi! . . . düjjön
ide hamal . . . tépje le az ajtótól a czé-
dulát . . .

Toth Dezső.

Igen is az kellene, hogy kivéve a na-
gyon hideg időszakot, az összes iskolák nö-
vendékei vonuljanak fel a templomokba (van
négy, van hely mindig elég) — még pedig
saját tanítóik vezetésével. Aztán lehetne gyermekei istentisz-
teletet tartani, mert hisz a gyermek
nem mindég tudja megérteni a különben is
felneveltek s mindenesetre a nagyobb művelt-
ségű egyének számára irt magasabb szárnya-
lásu elmékedéseket — míg a gyermeki érte-
lemhez és befogáshoz alkalmazott beszéd bi-
zonyára megtörettené a kellő — gyümöl-
esőket.

Ebben a nagyon anyagi világban, eb-
ben a keserves minden napi életben, nagy
szükség van a nép gyermekeinek a szigoru val-
lásosságban lendő nevelésére s ha most nem
szoktatják a pásztorok a nyája-
kat az összetartásra azok bizony — elkal-
lódhatnak.

Szóval érdeklődünk keil a lehető leg-
nagyobb mértékben egyházi és iskolai ügyünk
iránt s épen ezért emeljük fel szavunkat, ha
már több szülő megkezdte a repará-
cióra vonatkozó felszólalásokat. — Őket is
minket is a legjobb akarat vezetett. Fogadják
így az illetékes körök is.

Némó.

Egyről-másról.

A rezervista álma.

Azon alkalmából, hogy az ezred zene-
kara a napokban adata elő sokadszor a „Re-
zervista álma“ című zenehatásu dalművet,
szükségesnek tartjuk, hogy szakavatott tol-
lal ösmertessük e szerzemény elpusztíthatlan
szépségeit.

. . . Mikor a nagyérdemű közönség épen
a legnagyobb beszélgetésbe merül el szom-
szédjával, váratlanul mint az égen lefutó me-
teor, a nagy dob irtózatossá püffenése rezgetteti
meg az egész termet.

A nagy dob igen sikeresen föszi ama lé-
lektani pillanatot, midőn az ágyán andalgó
rezervista elszenderül.

Nyomban azután két harezdedett katona
a réztányérokat kezdi hallatlan nagy ügy-
buzgalommal csatogatni és egy ámbicziózus
kezdő valami háromszögletű aczéllon kezd esi-
lingelni.

E jelenet igen szomorú világot vet a re-
zervista benső családi életére. — Elárulja azt,
— hogy odahaza a rezervista csak holmi
anyámasszony katonája, — akinek háznépe
nyugodt lelkiismerettel esőrómpöl, a míg ő
alszik.

Ezután a két harezdedett katona tikkad-
tan teczi le a dobverőt és harmincz különböző
kaliberű trombita zugja, harsogja, bömböli, re-
csegi a gigerli marsot.

A zene seholsen beszél érthetőbben mint
ez intermezzókban.

Megérteti velünk, hogy a rezervista
álmában virágos mező közepette imbolyog.
— A természetben áhitatos csend ural-
kodik.

Tarka virágok fölött hízoló pillék röp-
kődnek.

A napsugár egész zápora hull alá az ég-
ből, pazarló bőkezűséggel aranyozva meg min-
den fűszalat.

Ám e pontnál a zene seholsen berreg,
egy fujtató szerszám érzéstelen szuszog és
három katona hangulatosan kopog apró fapál-
czáinkkal.

Semmi kétség! A nyájas hallgató nyom-
ban megérti a helyzetet. A szerencsétlen rezerv-
vista feje lecsuszott a párnákról és most hor-
tyog. Igen ő horlyog.

Szerencsére a karmester éber figyelmét
nem kerüli ki e sajnálatos körülmény és egyet-
len enérgikus intésére működni kezd valameny-
nyi hangszer.

A hegedű, a trombita, a brügő, a fujtató
szerszám, a nagydob, kisdob, aczéllháromszög
a hottentotáknál divó u. n. „nyeke“, fapálezi-
kák és cseréptördékek. Sőt a kis ámbicziózus
kezdő vallóssággal szemképrázató tevékenysé-
get fejt ki.

A kezével kalimpál, a lábával rugkapál
a fogaival csengotyúkat csörget, a könyökei-
vel a dobokat püföli. — Ez óriási zajra ter-
mészetesen a rezervista riadtan a másik oldalára
fordul.

Ime így folyik tovább a remek mű egész
másfél óráig.

Igen óhajtanónak tartjuk, hogy a közle-
bbi sétahangverseny műsorában szerepeljen
ismét a „rezervista álma“ bárha e sorok sze-
rény írója sajnálattal kénytelen kijelenteni,
hogy egyéb elfoglaltsága miatt nem lehet je-
len ottan.

(No.)

NAPI HIREK.

Debreczen, 1899. február 6.

Időjárás.

A központi meteorologia intézetnek Debreczenbe
küldött távirati jelentése szerint a következő időjárás
várható.

— február 4. —

— Száraz. — Hőszűlyedés. —

Farsangi naptár.

Február 11. Az ácsifűség műkedvelő
előadása a »Margit-fürdő« disztermében.

Február 11. A debreczeni m. kir. posta-
és távirata altisztek és szolgálk tánczvigalma
a »Korona« disztermében.

Február 14. Jogász- és tisztviselő-kör
jelmez-estélye a »Bika« disztermében.

Február 14. Álarczos és jelmezes táncz
estélye a »Korona« disztermében.

Február 18. A debreczeni könyvnyom-
dások szedés-versenynyel egybekötött táncz-
vigalma a »Margit-fürdő« disztermében.

Itt van, megérkezett.

Ha késett, ha bujkált, ha kaczerkodott
is, végre csak még is megérkezett.

Igen, itt van a tél. Legalább a hó any-
nyira meynyire állandó vendégünk lett már.

Ugy látszik, hogy a szendergő termé-
szet elkezdett fájni s megkivánta a szokásos
meleg, fehér takarót.

Pedig hiszen már a verebek kezdik az
eljegyzéseket tartani s egy hét múlva leszen
Bálint napja, a mely tudvalevőleg a verebek
házasságra lépésének ünnepélyes határ-
ideje.

Aztán már számítottuk, hogy még egy
pár nap s a nagyerdő százados vén fáit alatt
egy-egy enyésző levél alól, kidugja fejét a
kis egyhajú árvácska, a tavasz kor-
rai hírnöke.

És ime a kis virágot befogja takarni
szemeink elől a fehér hóréteg s meddig kell
várnia a nap olvasztó sugáira, melyek kö-
rül csókolják rajta a ragyogó havat, hogy
aztán rámosolyoghassanak a tavasz első ked-
ves, szerény virágjára!

A kis madarak a házak ereszei alatt

fázódva húzódnak meg. Nem csicseregnek oly élénk kedvvel, mint pár nap előtt, amikor még nem volt itt nem érkezett meg a tél, fehér ruhájával.

De most már itt van, megérkezett.

Es a mint széttétekintek szobám ablakából, látom a nagy város egy hatalmas részét, látom a mint száll a kéményekből a füst... föl a szürke felhők közzé.

Óh, bizonyára, ott meleg, barátságos lakások vannak, a hol van jólét, boldogság, vagy csak olyan a milyen megelégedés.

De hát azokban az alacsony házikókba, a melyeknek kéménye nem füstöl, ugyan mi lehet?

Óh, mit látnánk azokban, ha a kicsiny ablakaikon benézni. . . .

De nem lehet benézni. Az ablak táblák jégvirági nem engedik meg.

Hideg van ott . . . fáznak s tán éhesek a lakói . . .

. . . Harangszó csendül, a hó hull, a füst száll felfelé . . .

A harangszó a mindenkié. . . Az adjon kárpótlást a hiányzó — melegért. . . .

Zsán.

— **Ülések a városházán.** Ma delelőtt Simonffy Imre kir. tan. polgármester elnökle alatt teljes tanácsülés volt. Ma délután öt órakor pedig gróf Degegnfeld József főispán elnökle alatt közigazgatási bizottsági ülés lesz.

— **Irók, színészek és hírlapírók** jöttek össze a tegnap esti előadás után az »Angol királynő« fehér termében, hogy együtt örüljenek annak a sikernek, melyet a debreczeni írók egyik legtehetségesebbje: Ujlaki Antal aratott tegnap előadott kitűnő népszinművével. Az első toasztot Kóncz Ákos mondta az ünnepeltre, üdvözölve őt a dícsőség első lépcsőjén, hova szép sikerrel, jogos reményeket támasztva jutott el. A beszédet követő lokos éljenzések után Ujlaki Antal válaszolt meghatva s köszönetet mondva hírlapíró társainak, poharát a szintársulat szereplő tagjaira üritette. Még számos toaszt hangzott el s a társaság sokáig maradt még együtt.

— **A fehér város.** Szép, tiszta, fehér hólepel alatt van az egész város. Hó borít mindent. Az utakat, a házakat. Éles és fagyos lett a levegő. A napnak csak színe van, de melege nincs. Tél van. Hosszu ideig váratott magára. Éppen az utolsó téli hónapban köszöntött be. Nagyon sokan vannak, kik örömmel üdvözölték az első téli napot. A szántóvető földműves emberek éppen úgy örvendnek jöttének, mint a szép lányok. A földnek kellett a takaró. A leányok pedig azért örvendek a télnek, mivel sok reményt fűznek hozzá. Hiszik, hogy kivehetik részüket a tél apró örömeiből. Szánozhatnak, de különösen hogy korcsolyázhatnak. És ez a reményük aligha nem teljesül. Az éjjel fagyott a koresolya téren. Még egy két nap és vidám zajos élet lesz a hosszú időn át elhagyottan állott koresolyapáján, ha ugyan a nap keresztül nem huzza a számításokat.

— **A közvilágítás ügyének** alpmunkálata kidolgozásával megbízott szűkebb körű küldöttség szombat d. u. tartotta első ülését. Jelen voltak Körner Adolf tanácsnok elnöklése mellett Ábrahám László, Dobieczy Sándor, Komlóssy Dezső, dr. Bakonyi Samu, Bészler Károly, Szabó József, Aczél Géza és Szabó Kálmán jegyző. A bizottság a pályázati feltételek szövegezésére szolgáló direktívákat

állapította meg. — Az értekezlet lefolyásáról újabb a következőkben értesültünk: A küldöttség tanácskozása két irányban jutott eredményre, — teljesen alkalmazkodván a közgyűlés határozatához, a mely a világításnak vállalatba bocsátása mellett a házi kezelésbe vételre is figyelemmel kívánt lenni. A küldöttség tehát a házi kezelés tanulmányozásával Dobieczy Sándort, Komlóssy Dezsőt, Szabó József főszámvevőt és Aczél Géza főmérnököt bizta meg, a kik e helyből megfogják látogatni Pozsonyt, Kecskemét és Temesvárt, mint a mely városokban házi kezelésben a közvilágítás. Másfelől az ajánlattevő társaságokkal folytatandó tárgyalások alapjául szolgáló szerződés tervezet kidolgozására fölkérték Aczél Géza főmérnököt, kiknek tájékoztató megadták a főbbi irányelveket, a melyek alapul szolgálnak az ajánlatok beadásánál s azok elbírálásánál. Az utcai világításra gáz alkalmazandó, — körhálózat, — általában Auer égőkkel. A főbb utcákon a lámpák maximális távolsága 40, a mellékutcákon 50 méter. Tizenöt méternél keskenyebb utcákon félkaru, a szélesebb utcákon kandeláberes lámpák alkalmazandók. A város egész területére kiterjedő hálózatot a vállalat 10 év alatt tartozik fokozatosan kiépíteni. Magán czélokra kombinált gáz- és villamos világítási berendezés tervezetik. A szerződés 35 évre terjed s azontul az egész berendezés a város tulajdonába megy át.

— **Rubos ur reputációt köszörülget** Rubos Árpád ur dolga ugyan sokkal jelentékenyebb, semhogy érdemes volna vele foglalkozni — de mert a D. R. U. mai számában megjelent nyilatkozatában pennája hegyére veszi a mi lapunkat is — figyelmébe ajánlunk neki egyet s mást. Először is konstatáljuk, hogy Rubos ur memorija igen gyöngye. Mi — mikor szerkesztőségünkben egy nyilatkozattal megjelent — nem utasítottuk el, hanem arra kértük, hogy legkevésbé szelid hangú választ módosítsa úgy, hogy a hangja ne legyen olyan botránysos éles. Hogy azután nem kereste fel szerkesztőségünket semmiféle nyilatkozattal, annak meg mi örültünk — bár lapunkban tisztességes hangú rectifikációnak mindig tért adunk. Gondolja meg tehát máskor kétszer is ha lapunkat pennája hegyére merészeli venni — s levegőből vett állításokkal művészi reputációját ne köszörülgesse — mert arra talán még nincs szüksége. Ezzel az egész dolgot a magunk részéről annak hozzáadásával fejezzük be, hogy meguntuk már a szintársulat egyik másik tagjának ambícióbani túltengését, és semmi szükségünk nincs reá, hogy lapunkat vagy így vagy úgy bírálgassák Önöknek élet hivatásuk más utat mutatott, ne akarjanak hát publicistáskodni, mert a régi közmondás szerint a kettős mesterség veszedelmes. Különben béke velünk!

— **A tél első halottja.** Egy hullát találta ma reggel a Salétrom kaszárnya melletti árokban. Rongyos ruhájú csavargó volt a halott, ki talán részegen bukkott bele a vízzel telt árokba. s ott az éj folyamán megfagyott. Az idej télen mely alig két napja tart. ez az első tragikus história, melyben a természet játsza a főszerepet. Az esetről különben tudósítónk a következőket jelenti. A Miklós-utczáról kivezető nyílt csatornában a Salétrom lak-tanya közelében, az arra járókélők ma reggel egy embert vettek észre. A jég betöredezett alatta s teste félig a piszkos, iszapos vízben feküdt. Világos volt, hogy a szerencsétlen meg van halva. Hiába költögették, nem ébred fel. A rendőrségtől dr. Szentpály Béni kerületi orvos és Kaderász Gábor polgári biztos siettek a helyszínére. Az orvos megállapította, hogy a halált megfagyás okozta. Ké-

sőbb az is kitudódott, hogy Szilágyi Gábornak hívták. Ácsmeser s a homokkertben lakott családjával együtt. Valamelyik ezimborájával késő estig mulatott, s nagyon fejébe szállt a bor gőze. Azután elváltak egymástól. Szilágyi valószínűleg eltévedt s belebukott a mély árokba, honnan nem tudott kimászni s ott megfagyott a hideg éjszakán. — Hulláját kórházba vitték.

— **Meghívó.** A debreczeni ácsifjuság körében alakult dalkör 1899. évi február hó 11 én a Margit fürdő dísztermében, saját pénztára gyarapítására színielőadással egybekötött, zártkörű táncmulatságot rendez. A zenét Kis Gyula jeles népzenekeza szolgáltatja. Belépti díj: személyenkint az első 3 sorban ülőhely: 1 frt.; 4-ik sortól 7-ik sorig 80 kr.; 7-ik soron túl 60 kr. Állóhely 40 kr. Családjegy 3 személyre az első 3 soros ülésre 2 frt 50 kr. Felülfizetések köszönettel fogadottnak és hírlapsilag nyugtáztatnak. A mulatság kezdete pont 8 órakor.

— **Az Erzsébet királynő ösztöndíjra,** melynek kamatai a debreczeni ref. főiskola szegénysorsu jeles növendékeinek felekezeti különbség nélkül való segélyezésére lesznek hivatva, újabb a következő adományok érkeztek: Medgyaszay Gyula 4 korona, Böszörményi Lajos, Biki Károly 2, Fülep András 4. Kató Mihály 2, dr. Serly Sándor 2, dr. Biber Gyula 2, dr. Gyenes Manó 2, dr. Fráter Béla 2, Berényi Zoltán 2, dr. Falussy Árpád 2, Biber József 2 korona. Eddig begyűlt 4496 korona és 10 fillér. Az adományok gyűjtésével megbízott küldöttség kéri azokat, kik gyűjtőívet kaptak, hogy azokat Márk Endre coll. és egyházközségi ügyész címére haladéktalanul sziveskedjenek beküldeni, még ha az iven semmi adomány sem folyt volna be.

— **Komjáthy kontra Szeged.** Komjáthy János szinigazgató beperelte Szeged városát s visszaköveteli a színházi pályázatnál biztosított le tett 5000 forintot. Tudvalevő dolog, hogy a pályázatnál a szegedi színházat Komjáthy Jánosnak ítélték oda, de Komjáthyt erősen marasztották Debreczenben amiért a szegedi színházról visszalépett. Pályázat feltételében biztosítékul kikötött 5000 forintot Szeged városa foglalomul tekintés magáénak ítélt. A per tárgyát, tehát mint említettük, az képezi, hogy Komjáthy az 5000 forintot most visszaköveteli a várostól, sőt még egy százalék kamat különbséget is igényel, melyet a pénz után mint többletet fizet.

— **E. Kovács Gyula Pécssett.** A kolozsvári színház nagyhirű tragikusja jelenleg Pécssett vendégszerepel. E. Kovács Gyula művészi körutjai alkalmával bejárta ugyan az egész országot, de Pécssett, a Dunántul ezen élénk városában először vendégszerepel. A nagy tragikust nagy híréhez méltóan fogadták Pécssett. Első este Hamlet-ben lépett fel, mely alakításáról a legnagyobb elragadtatással irnak. Ő ugyan nem szorult arra, hogy Hamletjét felfedezzék, de minthogy először játszik ott, érdekesnek tartjuk felemlíteni, hogy az ottani közönség és sajtó is úgy ünnepli őt, mint az ország legnagyobb tragikus színészét.

— **A debreczeni határ új állategészségrendőri beosztása.** Mint értesültünk Darányi földművelésügyi miniszter leiratot intézett a városi tanácshoz, hogy tegyen előterjesztést aziránt, miképen lehetne beosztani a város határát, hogy előforduló állatjárványok esetén ne az egész határt legyen szükséges zár alá helyezni hanem csak a fertőzött területet. A kérdés közelről érinti az állattenyésztők és

hizlálók érdekeit, azért reméljük, hogy annak elbírálása alkalmával a tanács megvalósítható és előnyös módokat fog találni ezen új beosztás létesítéséhez, amely egyébként a gazdálkodó közönség régi óhajlásának teljesültét jelenti.

— **Állami erdőhivatalok.** A földmivelésügyi miniszter az 1898. évi XIX. törvényczikk értelmében a községi és némely más erdők és kopár területek állami kezelésre 43 erdőhivatalt és 151 amazoknak alárendelt járási erdőgazdálkodószervezetet szervezett. Az új beosztás szerint Debreczen városa, Hajdu és Szabolcs vármegyékkel együtt a nagykarolyi erdőhivatalhoz, illetve a nyíregyháza-i erdőgazdálkodószervezethez tartozik.

— **Új ügyvéd.** Városunk szülötte s főiskolánk volt jeles növendéke Dr. Szende Sándor (néhai dr. Spitzer Károly orvos fia) a fővárosban telepedett le s ott nyitotta meg ügyvédi irodáját, a mely bizonyára nagyon keresett fog lenni.

— **Az iparos ifjuság tánczestélye.** Bájós szép asszonyokkal és leányokkal telt meg tegnap este az iparos ifjuság önképző körének bálján a Bika szálloda fényesen kivilágított tánczterme. Az iparos ifjuság bálja, évek óta a farsang egyik legsikerültebb mulatsága szokott lenni. Így történt tegnap is. — Jókedv s vidám hangulat uralkodott mindvégig a teremben, Terpsichore hódolói meglehettek elégedve, mert folyt a táncz — reggelig. Az első négyest több mint 120 pár tánczolta. A mulatságot az Iparos Ifjuság önképző körének dalárdája nyitotta meg s a jelenvoltaknak alkalmuk nyílt gyönyörködni egy alapos készütségű erős kórusban. A mulatságról tér szűke miatt nem közölhetünk névsort. — de elég, ha annyit mondunk, hogy ritkán lehet annyi bájós, szép asszonyt és leányt látni, mint a hány az iparos ifjuság mulatságához igazi fényt kölcsönzött.

— **Üzletvezetőség Nagyváradon.** Az állam vasutak decentralizációja alkalmából Nagyvárad nem kaphatott vasuti üzletvezetőséget, — mert a Szeged, Arad és Debreczen által bezárt terület, ahová N. Várad esik, nem szükséges külön üzletvezetőséget Nagyvárad törvényhatósága most feliratot intézett a kereskedelemügyi miniszterhez, kérve, hogy a városban állítson fel külön vasutiüzletvezetőséget.

— **Bűnügyi végtárgyalások.** A hét folyamán a következő végtárgyalások tartatnak meg. Február hó 6-án hétfőn Kömives Antal ellen, sikasztás büntetése miatt. Új Pál ellen gondatlanságból okozott súlyos testi sértés miatt Február hó 8-án szerdán Mone Imréné ellen rágalmas miatt. Schwarz Jenő ellen s. testi sértés miatt. özv. Orosz Sándorné ellen bűnpártolás miatt. Február 9-én csütörtökön Hevesi Dániel s társa ellen s. testi sértés miatt. Balmi Barna s társai ellen párviadal vétségéért. Debreczeni László s társai ellen hatóság elleni vétségéért. Február hó 10-én pénteken Pasztor Sándor ellen magán okirat hamisításért. Takács Jánosné s társai ellen, gondatlanságból okozott emberöléséért. Lada János ellen súlyos testi sértés büntetéseért. özv. Major Dánielné ellen, lopás büntetéseért. Ugyanaznap ítélet hirdetések is lesznek.

— **Az ideálja sirján.** A lovagregéknek egyik romantikus alakja Jouffre de Redel, az ideális szerelem örök mintaképe. A naiv lovag szerelmes lett egy várkisasszonyba, elment érte a háboruba, el is esett érte, anélkül hogy valaha csak látta volna. Ilyen szentimentális tragédiáról ad hiv aradi tudósítónk Fenyvesi Hugó a két egyházi vasuti állomás gyakornoka, a 20 éves szív bolond, naiv, de határtalan szenvedélyével belészeretett egy aradi leányba, a kívül soha nem beszélhetett egy szót sem. A leány nemrégiben meghalt, a mi annyira kétségbe ejtette a szerelmes fiut, hogy ma délelőtt kiment az aradi felső-temetőbe s ott az ideálja sirján föbelötte magát. Bevitték a kórházba, a hol valószínűleg fel fog gyógyulni.

— **Új könyv kereskedő.** Városunk egyik legrégebbi a közel 60 éve feanálló „Telegdi K. Lajos”-czégű könyv kereskedését annak régi és szakavatott tulajdonosa: Léva y Imre birtokos eladta s kezelését már a jövő hó 1-én az új tulajdonos, Perjesy István veszi át a ki Sáros-Patakról költözik városunkba.

— **Függetlenségi kör bálja.** Zugott a zene pengett a sarkantyú. Mert bizony Debreczen város legdaliásabb legényei sorából kerültek ki a tánczosok, akik ezüst sarkantyujokka akkurátuson verik ki a nótának, a csárdásnak az ütemét. A törzsköcs pogárt családok találkozója vala ez a mulatság — kedélyes, családias jellegű magyaros izű kál a javából való, való ahonnan még nem szorult ki se a lakodalmas, se az újvári csárdás se a szép kör magyar, a magyar keringővel együtt. A párt oszlopos emberei mind együtt voltak s míg az öregek kulacsok bujdosása, poharak esengése mellett vitatkoztak az ex-lex állapot haza sorsáról — a fiatalok tüzesen rakták a tánczot amelynek csak a pirkadó hajnal szakította végét.

— **A vasúti altisztek bálja.** Gyönyörűen sikerült mulatság volt a szombat este rendezett vasutas bál. A m. á. v. gépjavitó műhely egyik pompásan díszített óriás termében a legszebb közönség volt összegyűlve, melyet hajnal felé hoztak be a városba az ez alkalomból mozgósított külön vonatok.

Színház.

M Ű S O R.

Kedden, febr. 7-én: Hoffman mesei; operette.

Szerdán, febr. 8-án először: Bü n ö s ; dráma.

Csütörtökön, febr. 9-én másodsor: Bü n ö s.

Pénteken, febr. 10-én ujdonságul először A költő álma; opera.

Szombaton, febr. 11-én másodsor: A költő álma.

Vasárnap, febr. 12-én délután: Az igmá n d i k i s p a p ; népszimű. Este: A b a b a ; operette.

Nazarénusok.

(Ujlaki Antal népsziműve. A debreczeni színház premierje 1899. febr. 5-én.)

(A.) Ujlaki Antal neve egyike a legjobb hangzású neveknek az újabb magyar, elbeszélőirodalomban. Az Ujlaki sikerei igazi, megérdemelt sikerek. Nem a divatos reklám csinálta őket, hanem az igazi talentum öntudatos, biztos, egészen zajtalan munkássága.

Szerencsés voltam a „Nazarénusok” szerzőjével nem egyszer beszélni aktuális irodalmi kérdésekről.

Alkalmam volt hallani irodalmi terveiről, mely gondolkozásra valló elveit, s minden szava megerősített abban, a hitemben, hogy az ő gondolkozása, törekvése, ereje arra a hivatott íróra vallanak, kitől az elsőnyult magyar szimű-irodalom nagyon sokat várhat.

Legutóbb Hauptmann „Henschel fuvaros-áról” beszélgettünk Ujlaki Antallal. Lelkesedve, áradozó szavakkal, nagyon természetesen Ujlaki igazi filozófus, minden ízében modern ember, hitvallása az igazság, melynek az újabb irodalomban valóságos mintaképe a nagy germán írónak ez az új darabja.

... A népszimű a mostani alakjában teljesen lejártá magát. A szimű törvényei alól a népszimű nem lehet kivétel. A népeletet is szenvedélyek, bűnök, erények és betegségek irányítják; megrajzolásában igaznak kell lennünk, nem pedig megmaradni azon a pusztán, hol még mindig betyárok tanyáznak, hol nótában vallanak szerelmet s az aranyos párt szilárdan áll a leányok fején. Életet, igazságot kell a népsziműbe is önteni, vagy a népszimű haljon meg végképen! ...

... Körülbelül ez volt az ő véleménye a népsziműről. Komoly megfontolást igénylő szavak, melyek egy idő óta erősen foglalkoztatják a szinpad számára írókat.

A „Nazarénusok” Ujlaki első darabja. Tárgyáról, meséjéről mult számunkban megemlékeztünk s már előre jeleztük, hogy az új népszimű új téren, új csapáson halad s hogy a kezdő embernek van elég ereje öntudatos céljainak elérésére.

Akik társadalmunk váltásával gyakrabban foglalkoznak, megdöbbenve vették észre azt a romboló hatást, melyet a társadalmi ellentétek a mi jó magyar népünk tiszta lelkületére is gyakoroltak. A magyar paraszt puritán lelkét megzavarták a századvég bajai. Új, nysmorúságos viszonyok állottak elő, melyekkel szemben nem volt még megacézolva a szive s ő maga is legnagyobb kétségek közé jutott.

Vagy hű maradt a régi állapot hagyományaihoz s apáinak vigaszához: a hithez; vagy eldobta magától a lelki megnyugvás meggyalázott, erőtlén szent eszközeit s odaállott a társadalmat reformálni akaró demagógok táborába.

Az első ut a vakbuzgóság iszapjába, a második a szocializmus örvényébe sodorta a magyar parasztot.

A régi épületben, melyet józan hit és hazaszeretet építettek, tiszta szivből kevesen maradtak.

A magyar népelet ezt a váltáságos helyzetét rajzolja az Ujlaki darabja.

Nem szolgál megdöbbenéssel, nem meri még a teljes összeütközést elének állítani, csak az új környezetet adja meg, az új környezetet, melynek már új motívum történetei vannak.

A „Nazarénusok” inkább a népelet egy kiragadott része, mint szabályok szerint dramatizált szimű.

Egy magyar falu életéről akar számot adni, melyet a nyomorok az érintett két végletbe vezettek.

A „szent-emberek” és „czuczilisták” zavarásai közt két sziv történetét beszéli el, kiknek sorsát majdnem végzetesen befolyásolták azok a dokmak, melyekhez két „nem filozofáló, hanem szerelmes szivnek semmi köze sincs.

A darab meséjéről a multkor már megemlékeztünk s most csak annyival pótoljuk, hogy a tulajdonképeni történettel párhuzamosan fejlődő mellék történetek a főmesére kissé zavarólag hatnak.

A szereplő alakok pedig életből vannak véve s hálásan oldanának meg egy jól megalakított mesét.

A darab meséje erősen hatásosan indul, de expozíciója a legerősebb drámát igényli. A második felvonásban megakad a gyors kifejtést igénylő mese és csakis a negyedik felvonás határozott, bár lélektanilag nem eléggé indokolt befejezése adja meg a történetnek a kellő alakot.

Érdekesek és értékesek a darab új helyzetei Szerencsés gondolat, ötlet nyilvánvaló minden egyes képen s látjuk az igazi talentum kezét, kinek sok új eszméje, gondolata van, csak a szinpad ismerete hiányzik. Az alakok élethűségén, az új környezetben, a hatásos képeken kívül a darabnak még egy nagy érdeme van: a szép, népies nyelvezet, mely az író, mint a népeleten kívül a népies nyelv is mörőjét is mutatja be.

Szóval a „Nazarénusok” tehetséges író munkája.

Szerzője gondolkozó ember, kinek sok becses kvalitásához csak a szinpad kellő ismerete hiányzik. Darabja nagy sikert aratott s ez a siker csak buzdíthatja az alkotásra hivatott szerzőt.

Az előadás — egy pár premier-hiányosságot leszámítva — igen jó volt. A szereplők kedvvel, ambícióval játszottak. Különösen nagy hatással és művészettel játszott Szabó Irma Dalait, melyeket a magyar nóta nagy tehetségű művelője Dóczy József írt, szépen, sikerrel énekelte el. A dalok közül különösen kivált a nazarénusok éneke, mely határozottan becses kompozíció.

A többi szereplők közül kiűntek Komjáthy és Bartha, kiknek tegnapi alakításuk kiöregesedett volt. Nagy sikere volt Tanay jó ízű alakításának s a többi szereplők is: Rólinusz, Székely, Szacsy, Lócsarek né. Szentes, Fáy Flóra, Csüggényi, Mezey, és Csátárjók voltak.

A sikerült előadást tett ház nézte végig mely valóságos ovációt rendezett a szerzőnek. Tiszteletdíj gyönyörű babér koszorúval lepték meg s vége hossza nem volt a kihívásoknak.

* **Sajnálatos hír.** Azt a sajnálatos hírt vesszük a színház igazgatóságától, hogy a tegnapi este oly szép sikert aratott. N az arénusok című népszimnű Mezei Andor kiű nő baritonistánk hirtelen betegsége miatt nem megy. Helyette adják Avégre hajtótcímű nagyhatású bohózatot.

A cselédügy rendezése.

A régi jó időkben a magyar gazdaasszonyt a cselédjéről itélték meg s az okoskodás nem is volt éppen helytelen.

A cseléd a családtagok közé tartozott, bent étkezett a szobában s mindenben olyan gondosságban részesült, mintha csak otthon, a szülői háznál végezte volna teendőit.

Ez pedig nem csökkentette a köteles tiszteletet, a munkakedvet, ellenkezőleg nemesisitette azt az egyént, ki a sors kényszerére folytán másnak a szolgálatába szegődött.

Ma már nagyon változtak a viszonyok.

A mi asszonyaink nem igen gondolnak arra, hogy a gazdálkodást vezessék. Sőt nagy része nem is avatkozik abba. Ez nem uri asszonynak való; egyéb gondja van annak. Tanulmányoznia kell a tolette fontos kérdését, mely olyan változatos formában jelentkezik minden évszakban.

Cselédjeivel nem is törődik, fogalma sincs arról elvégzik-e a teendőiket, hűsége sen kezelik-e a rábizott dolgokat.

Azt sem tudja, mennyi hus kell az ebédhez, hová lesz a sok nevelt szárnyas s miért fogy el olyan gyorsan a leölt disznó zsírja?

Innen van az, hogy mindenütt felüti fejét a cseléd mizéria s hogy mai napság lehetetlenség jó cselédet kapni.

Ha szolgálatot fogad, csak akkor marad helyen, ha az asszony teljesen szabad kezet enged neki s nem avatkozik a gazdálkodásba.

Ilyenkor megfér a helyén, de az már nagyon kétes vajjon megfelel-e azoknak a feltételeknek, melyeket egy cselédttől a gazdaasszony megkövetelhet.

Nem csupán a cselédet okozzuk mind ezekért. Őket az asszonyok rontották el, emezeket pedig a viszonyok alakították át.

A fekély meg van, arra kell most már törekedni, hogy ne terjedhessen tovább.

Talán még elérjük még azt is, hogy megtaláljuk a gyógyírt a gyógyulásra a kormányoknak kellene a cselédttörvényt revízió alá venni s alaposan átgyúrní.

Itt csak országos javítás segít.

A mai viszonyok már tarthatatlanok.

Királynék gondolatai.

A seb még sajong, — az emlék még fáj és fájni fog soká, nagyon soká.

Erzsébet királynék emléke az, melyet arhogy fájjon is szívünkben, ápoljuk.

Jól esik róla hallani s olvasni, s ép ezért vesszük át volt görög nyelv mesterének feljegyzéseiből a következőket.

Apróságok e nyilatkozatok, de fenséges elme és fenséges szív megnyilatkozásai azok:

A művészet nem más, mint szünetlen való törekvésünk egy oly élet után, melyet vágyaink vagy álmaink mutatnak. Abból a honvágyból ered, melyet egyetlen és igazi hazánk iránt érzünk; és annak a formáit sejteti velünk.

A dalmát partok mellékén mondotta egyszer:

— A hajón való élet sokkal szebb, mint minden part. Az utazás céljai csak azért kívánatosak, mert előbb utazunk keli értők. Ha valahol megérkezném s tudnám, hogy sohasem mehének el onnan többé, még a paradicsomban is pokollá lenne a tartózkodás. A gondolat, hogy valahonnan nemsokára mennem kell, megindít és megszeretteti velem azt a helyet. És így mindig egy álmot temetek, mely nagyon is gyorsan mulik el, hogy egy másik, egy új után epedjek.

Korfuban egy szobrot mutatott.

— Látja, mondta, kastélyomat a haladokló Achillesnek szenteltem, mert ő képviseli előttem a görög lelket és a természet szépségét. Erős és daczos volt, minden királyt és hagyományt megvetett és a tömeget csak arra tartotta jónak, hogy a halál lekaszabolja. Csak a saját akarata volt szent előtte, csak a saját álmainak élt, s szomorúsága értékesebb volt előtte, mint az egész élet. . .

A tengerparton így szólott:

— A tenger a gyóntató atyám, a kit mindennap felkeresek. A tenger újra fiatalá tesz, mert minden idegen gondolattól megment és a saját gondolatait adja helyettük, melyek a halhatatlan ifjúságot képviselik. Maga nem halhat meg és így mindent megfiatalít maga körül. Utőle tanultam egész bölcseségemet. Gödöllőn is van egy fa, mely a világon a legeslegjobb barátom. Ha megjövök, vagy ha elutazom, mindig fölkeresem ezt a fát s pár pillanatig csöndesen nézzük egymást. Ő az életem bizalmasa; mindent tud, a mi bennem van és a mi a közben történt, hogy távol voltam tőle. És tudom, hogy senkinek sem fogja elmesélni!

— Minden sir a természetben — mondta egyszer — csak az emberek nevetnek folytonosan!

A tengerpartot a mákvirág szárai bori-tották, a melyek misztikusan sötéltettek az alkony átlátszó fátyolában.

— Ha meggondolom — szölt a királyné — hogy száz év mulva senkitem lesz itt közülünk — valószínűleg királyi trón se lesz — s hogy minden, a mi most nagyok, szük ségesnek és maradandónak látszik, örökre eltűnik a semmiségbe, mig ezek a virágok mindig itt lesznek s e hullámok ép ugy csobognak, mint most . . . Mi elköltözünk a magunk örökkévalóságából, mert mindegyünk egészen egyedül áll s mi sem va-

gyunk többek egy virágnál vagy egy hullámnál. Csak a tömegben élünk örökké, tömegben, ahol senkitem veszi észre az egyesek halálát és születését. . .

Irodalom.

Arany János rendjele.

Midőn 1867-ben a nemzet és király kibékült s Ő Felsége megkoronázott, az akkori belügyminiszter báró Wencckheim Béla, a kitüntetendők hosszú névsorát terjesztette a király elébe. Ezek közzé, még pedig az elsők közzé volt sorozva Arany János, a koszorus költő is.

Ezt a belügyminiszter személyesen adta tudtára Arany Jánosnak, ki szépen megköszönte a magas figyelmet, de határozottan kinyilatkoztatta, hogy az érdemrenddel való kitüntetést, demokratikus elvénél fogva, sem nem óhajotta, sem el nem fogadhatja.

Hosszabb kapacitálásra, majd báró Eötvös József kultuszminiszter beavatkozása és erőltetésére Arany János kinyilatkoztatta: elfogadja az érdemkeresztet, de azt mellére soha feltűzni nem fogja. Nem is tüzte fel soha.

Az akkori ellenzéki lapok bántó czélzással illeték a költőt az érdemkereszt elfogadásáért. Ő pedig fájdalomnak a következő versecskékben adott kifejezést:

Azt beszélik, rendjelt kaptam . . .
Nem vettem, mért arattam?

Fénye, ragyogása . . . (ha van)
Az irodalomé;
Gyanyusítása . . . (az van)
Egy magamé!!

Járnak hozzám méltóságok,
Körik rám a méltóságot:
„Megbocsásson méltóságtok,
Nem érzek rá méltóságot.“

Kis keresztet
Hogy szerettem?
Feleljétek ezt, ha kérdik:
Elkopott a lába térdig.

(Régi dal új szöveg.)

Székács, Arany, Szilassy
S hazánk több ily pimaszi
Keresztekért akarnak
Sirt ásni a magyarnak.

Ha béküinek határt hánynak,
Egy suhanczra jó sort vágnak:
Én is, a mit sorsom rám mért,
Elszenvedem — a hazámért.

CSARNOK.

Vihar.

Künn zug bug a vihar — tovább nem állhatom,

Szívetem széttepi a gyötrő fájdalom.
A boldogság után nyujtom ki kezemet,
Csak visszahanyatlok nem lehet, nem lehet.
Nem lehet és miért, mi az oka ennek?
Mások szerethetnek, mások szeretettnek,
Csak én legyek magam mindörökké fogva,
Csak körültem rakjon a fájdalom pokla
Égő, irtó tüzet.

*Könnyem még ha vón' is, akkor sem ontanám,
Csak mélyen hallgatok, minék zugolódna?
Leborulni, sirni egy szerető szíven
Boldog ki teheti, nekem nincsen hívem —
A hideg világra forró könnyem essék?
Csak hogy ezt meglássák, csak hogy kinevessék?
Nem, én ezt nem teszem!*

*Ha csak egy szeretne, csak ez az egy épen,
Tudna még az élet mosolyogni szépen.
Tudna még a szívem örövendeni, nevetni,
Lángolván, forrón, igazán szeretni,
Fénylő napba nézni, gyönyörködő szemmel,
Szeretni! szeretni! igaz szerelemmel . . .*

Stella.

A furcsa figura.

Ilyesmi csakis rajtam eshetik meg. No de hallgassak csak meg az esetemet, és szilárdul megvagyon győződve arról, hogy önnek nemcsak elfognak csodálkozni rajta, — de sőt igazat is adnak nekem . . .
Bizony ilyesmi csak is rajtam eshetik meg.
Előre kell bocsátanom, hogy nagyon szerelmes vagyok, de nem nagyon fiatal szerelmes.
— Csupán a szívem még egészen fiatal és remélem az is fog maradni az utolsó dobbanásig.

Oh az én szívem nem olyan közönséges husdarab, ez pompás egy szív. — Versenyt lüktet akármelyik husz éves leányéval. Hja! a szerelem az éltetője, a vidámitója!
Mihelyt meglátok egy leányt, rögtön ketőbe vagyok szerelmes.
— Lehetetlen, vetik önök ellen.
— Dehogyn lehetetlen. Nálam semmi sem lehetetlen. Már én ilyen vagyok.

Fölteszem minden jó nevelésű leányról, hogy van neki egy nálánál még szebb kiadása huga.
Innen van, hogy mikor egy leányba bele szerelmesedem, legott ebbe az elképzelt hugoskába is bele bolondulok.

Helyesen mondtam: bele bolondulok mivel én a bolondulásig rajongok a leányokért. Nem csoda.

Kellemes foglalkozás is ám a leányokkal való foglalkozás. Így legkönnyebb szerrel üdvözölhet az ember.

Pedig rég tudvalevő a bibliából, hogy minden embernek üdvözölnie kell, mert máskülönben elkarhozik s lekerül a pokolba, ahol nincsenek szép leányok, csak — gonosz anyósok.

Gyerekkorom óta mindig az volt a legforróbb óhajom, hogy üdvözüljek, mert az üdvösség édes és jó dolog. A jó dolgokat pedig folyton kerestem és folyvást szerettem.

Ilyen jó dolog a csókolódzás, — Ez maga az üdvösség, — az istenek égi eledele.

Hej! micsoda gyönyörűség az élet is azoknak az égi lakóknak.

Napestig se tesznek egyebet, mint csókot váltanak egymással.

Igaz, hogy én nem vagyok angyal, mind azáltal szintén napestig üzöm boldog szerelmeskedést.

Képzelték csak. A minap megláttam egy bájos leányt, tüstént beleszerettem kettőbe, estére háromért rajongtam s reggelre kolvo már négyet imádtam.

No, ugy-e? mondtam, nálam minden lehetséges.

A bájos leányt Bertának hívják s van három huga: Irma, Lujza, és Onka.

Egyik szebb, kedvesebb, fiatalabb a má-

siknál Csupa tavasz, csupa vidám ág, csupa élet valamennyi.

Mikor Bertával beszélek, akkor csak Bertába vagyok szerelmes; mikor pedig Irmával évelődöm, akkor meg csupán Irmáért lángolok; de mikor mind a négy leánnyal egyszerre társalgok, akkor valamennyiért bolondulok.

Négy leányt egyszerre szeretni s egyformán nagyon, erre a csodálatos lángolásai egyedül csak az én szívem képes, a mely — mint ebből is fényesen meggyőződhetnek — nem valami közönséges husdarab.

Négy nagy szerelem lüktet egyszerre a szívemben. Gondolatnak is nagyszerű, hát még valóságos valóságnak. Annyi szent és igaz, hogy különös egy állapot, aztán meg nem éppen valami irigylésre méltó gyönyörűség.

Elmondom, miért nem az?
Ezek a kimondhatatlan, de le sem írható szerelmek sok ízben összeütközésbe kerülnek egymással s ilyenkor szakasztott olyanok, mint az egymásba ütköző hajók a viharzó tengeren.

Láttak önök már hajóösszeütközést a hullámzó tengeren?

Nem láttak. No akkor hát nézzetek ide a szívem kellős közepébe. Látnak idebent végtelen tengert orkán-korbácsolta hullámokkal, a hátú óriási hajókat, a melyek szakadatlanul egymásba ütköznek iszonyatos erővel; de még iszonyatosabb veszedelemmel.

Képzeltetik, vagy mit is beszélek, el sem képzelhetik, hogy ezek az én nagy szerelmeim mennyi álmatlan éjszakát okoznak, mily sok gondba meritik lelkemet.

Más talán a fejét is elvesztené, én, hál' istennek! már túl vagyok ezen az elemi dolgon.

No persze könnyű annak, a ki oly pompás husdarabbal dicsekedhetik, minő az enyém. Annak bezzeg semmi sem lehetetlen.

Mikor a leányok azt tudakolják tőlem, hogy melyiket szeretem közülök, bajszom alá mosolyogva viszonzom:

— Blionkát.
— Ki az? — esnek nekem a leányok élénk tudnivalóval.

— Hát az — Berta, Lujza, Irma és Onka együtt véve. Négy szép leánnyak a neve.

(Folyt. köv.)

Közigazdaság.

Budapesti gabonatözsde.

— Weisz József budapesti terménybizományi cég jeleltése.—

Debreczen, február 6.

Készaru 5 olesőbb

Okt. buza	—
Tav. buza	9.67—9.68
Tav. rozs	8.01—8.02
Tavaszi zab	5.88—5.90
Majusi tengeri 1899	4.85—4.86
Julius tengeri	—
aug.—szep. tengeri	—

Kőbányai sertéspiact. február 4. Magyar alsórendű: Öreg nehéz (páronkint 400 kgron felüli 96—46 $\frac{1}{2}$ kr. Közép (páronkint 300—049 klg. sulyban) 46 $\frac{1}{2}$ —47 kr. Fiatal nehéz (páronkint 320 kilogrammon felüli sulyban) 49—49 $\frac{1}{2}$ krig. Fiatal közép (páronkiut 251—320 klg.) 48 $\frac{1}{2}$ —49 krig. Fiatal könnyű (páronkint 250 klgig terjedő sulyba. 48—49 kr. Szerbiai 7 Nehéz (páronkint 260 kg. felüli sulyban) 4 $\frac{1}{2}$ —48 kraizárig, közép (páronkint 240—260 kilogramm — sulyban) 47—47 $\frac{1}{2}$ kraizárig. Könnyű (páronkint 240 kilogr.-ig terjedő sulyban) 45—46 kraizárig.

Sertéslétszám: 1899. évi február 3-én. napján volt készlet 29101 darab. 1899. febr. 2-én napján felhajtott 371 darab. 1899. febr. 2-én napján elszállított 769 drb. 1899. febr. 3-án napján maradt készletben 28709 darab. — A hizott sertés üzletirányzata cseades.

Budapesti sertés-konzumvásár. A ferencvárosi petrolium-rakodónál levő székes fővárosi sertés-konzumvásár árjegyzése január 31-én. Készlet 240 drb. Elkezdett 1885 drb. Összes elhajtás 1625 darab, elszállított budapesti fogyasztásra 1328 darab, eladatlanul — visszamaradt 297 darab. — Napi árak: 120—180 klg. sulyban 44—46 krig. 220—280 klg. sulyban 45—47 krig. 320—380 kg sulyban 46—48 krig. Öreg nehéz 46—47 krig. Malaczkok 37—40 krig. A vásár hangulata élénk volt.

Borjuvásár. 1899. évi február 1-én. Felhajtott 383 darab sspós élő borju, 23 darab belföldi élő borju, élő borju 20 darab, élő 223 darab. A hangulat élénk.

Becsi sertésvásár. A si.-marxi központi vásárcsarnokban ma megtartott sertésvásáron bejelentettek 9387 darabot, ebből a vásár előjén felhajtottak: 3696 drb fiatal sertést, 5513 darab magyar hizott sertést, összesen: 8963 drbot. Változatlan árak.

Jegyzések: kilogrammonként élő sulyban (a fogyasztási adót nem számítva) elsőrendű sertés 44—45 kraizáron, kivételesen 46 kraizáron, középminőségű sertés 42—43 kraizáron, könnyű sertés 39—41 kraizáron. fiatal sertés 35—44 kraizáron.

Buza. Tiszavidéki. 100 m.n. 80 k. 9.15 frton, 100 m.n. 80 k. 9.10 forinton, 100 mm. 80 k. 9.10 forinton, 100 mm. 79.5 k. 9.10 forinton, 100 mm. 81 k. 8 forint 80 kraizáron, 150 méter nézsa 80 k. 9 forint 15 kraizáron, 300 mm. 79.5 k. 9.15 frton, 100 mm, 78 k: 9 15 forinton, 100 mm. 77 k. 6.15 forinton, 100 mm 80 k. 9.30 forinton, 150 mm, 80 k. 9.10 forinton, 100 mm 79.5 k. 9 forint 20 kraizáron, 100 mm, 79.5 k. 9 forint 15 kraizáron vegyes, 400 mm. 79 k. 9.12 és fél kraizáron vegyes, 100 mm 80 b. 9.25 forinton vegyes 2500 mm. 78.5 k. 8 90 forinton. 500 mm. 76.5 k. 8.40 foaton, mind három hónapra: Felvidéki. 300 mm. 76 k. 10 forint — kraizáron 200 m m. 76 k. 9 forint 95 kraizáron mind három hónapra, Tiszav. 100 mm. 81 k. 10 forint 20 kraizáron, három hónapra,

Pestvidéki, 300 mm, 80. k. 9.10 fotinton sárga, 150 mm. 80 k. 9 forint 10 kron sárga 100 mm, 80 k. 9.20 forinton 100 mm 793 k 9.20 frton, 100 mm. 80 k. 9.30 forinton 100 mm, 79 k, 9.310 forinton, 200 mm, 80 20 8.60 frton sárga, 100 mm. 77.5 k. 8 forint k. kron sárga. 100 mm, 79.5 k, 9 forint 10 kron sárga, 200 mm. 81.5 k, 9.25 forinton 200 mm, 80 k. 9.25 forinton, 100 mm. 79 k 8.85 forinton vegyes, 100 mm. 79.5 k. 8.90 forinton 300 mm. 77.5 k, 8.90 forinton 100 mm, 77 k. 8.90 forinton, 100 mm. 78 k 9,— forinton sárga, 200 mm, 78 k. 8 90 forinton, 100 mm. 78.5 k, 8.70 forinton 300 mm, 77 k, 8.90 forinton, 100 mm, 79 k 8.90 forinton 200 mm, 78.7 k, 8.90 forinton, 100 mm, 78 k 8.90 forinton 100 mm, 86.8 k. 8.90 forintos mind három hónapra.

Bánsági. 100 mm, 79 k. 9.10 forintot, m³ m 77 k 8.60 frton vegyes, 200 mm, 01 k74060 forintos vegyes. mind három hónapra Tengeri az egyedüli szilárd ezikk. A hideg időjárás folytán jobb az érdeklődés s hybenél 460 frtot, budapesti paritásra 4.45—4.58 frtig fizetnek. Nagybecskereken 200 mm.-ért 4—frtot fizettek prompt szállításra.

Szerbiai. 2000 mm. 78 k, 7.25 forintos három hónapra. Felsőmagyarországi. 108 mm. 779 k frt 60 kraizáron. három hónapra. Dunavid. 400 mm. 74 k, 9 forint 70 kraizáron három hónapra Raktáru 5620 mm, 76 k. 10 forint 12 kraizáron, 2000 mm. 77 k. 10 forint 10 10 kraizáron, 3700 mm. 77 k. 10 fet 20 kraizáron, mind három hónapra. Bácskai. 100 mm. 76 k. 10 forint 20 kraizáron, 100 mm. 72 k, 9 forint 55 kron, mind három hónapra.

Rozs változatlan, jobb minőségű 8 frt 05, gyengébb 7 frt 97 és fél krral kelt helyben, 8 frtért pesti paritáson. Zab. 100 mm. 6 frt 02 és fél kraizáron 100 mm. 5 forint 95 kron. középszűzítés mellett.

